

قدم به قدم، همراه دانشجو...

WWW.GhadamYar.Com

جامع ترین و به روز ترین پرتال دانشجویی کشور (پرتال دانش)
با ارائه خدمات رایگان، تحصیلی، آموزشی، رفاهی، شغلی و...
برای دانشجویان

- ۱) راهنمای ارتقاء تحصیلی. (کاردانی به کارشناسی، کارشناسی به ارشد و ارشد به دکتری)
- ۲) ارائه سوالات کنکور مقاطع مختلف سالهای گذشته، همراه پاسخ، به صورت رایگان
- ۳) معرفی روش‌های مقاله و پایان‌نامه نویسی و ارائه پکیج‌های آموزشی مربوطه
- ۴) معرفی منابع و کتب مرتبط با کنکورهای تحصیلی (کاردانی تا دکتری)
- ۵) معرفی آموزشگاه‌ها و مراکز مشاوره تحصیلی معتبر
- ۶) ارائه جزووات و منابع رایگان مرتبط با رشته‌های تحصیلی
- ۷) راهنمای آزمون‌های حقوقی به همراه دفترچه سوالات سالهای گذشته (رایگان)
- ۸) راهنمای آزمون‌های نظام مهندسی به همراه دفترچه سوالات سالهای گذشته (رایگان)
- ۹) راهنمای آزمون‌های کارشناسان رسمی دادگستری به همراه سوالات سالهای گذشته (رایگان)
- ۱۰) آخرین اخبار دانشجویی، در همه مقاطع، از خبرگزاری‌های پر بازدید
- ۱۱) معرفی مراکز ورزشی، تفریحی و فروشگاه‌های دارای تخفیف دانشجویی
- ۱۲) معرفی همایش‌ها، کنفرانس‌ها و نمایشگاه‌های ویژه دانشجویی
- ۱۳) ارائه اطلاعات مربوط به بورسیه و تحصیل در خارج و معرفی شرکت‌های معتبر مربوطه
- ۱۴) معرفی مسائل و قوانین مربوط به سربازی، معافیت تحصیلی و امریه
- ۱۵) ارائه خدمات خاص ویژه دانشجویان خارجی
- ۱۶) معرفی انواع بیمه‌های دانشجویی دارای تخفیف
- ۱۷) صفحه ویژه نقل و انتقالات دانشجویی
- ۱۸) صفحه ویژه ارائه شغل‌های پاره وقت، اخبار استخدامی
- ۱۹) معرفی خوابگاه‌های دانشجویی معتبر
- ۲۰) دانلود رایگان نرم افزار و اپلیکیشن‌های تخصصی و...
- ۲۱) ارائه راهکارهای کارآفرینی، استارت آپ و...
- ۲۲) معرفی مراکز تایپ، ترجمه، پرینت، صحافی و ... به صورت آنلاین
- ۲۳) راهنمای خرید آنلاین ارزی و معرفی شرکت‌های مطرح
- (۲۴)

WWW.GhadamYar.Ir

۰۹۱۲ ۳۰ ۹۰ ۱۰۸

WWW.PortaleDanesh.com

باما همراه باشید...
WWW.GhadamYar.com

WWW.GhadamYar.Org

۰۹۱۲ ۰۹ ۰۳ ۸۰۱

راي اصراري کيفري ديوان عالي کشور؛ عدم احراز علم و یقين بر عدمي بودن قتل انساني به متهم،

مانع صدور حکم قصاص است

به نقل از سايت کانون وکلای دادگستری wwwiranbar.org

جلسه هيئت عمومي اصراري کيفري ديوان عالي کشور موضوع پرونده ردیف ۸۸/۲۱ به رياست آيت الله گركاني، رئيس ديوان عالي کشور و با حضور حجت الاسلام والمسلمين محسني اژه اي، دادستان کل و قضاط شعب کيفري ديوان عالي کشور روز سه شنبه ۱۴ اردیبهشت ماه سال جاري برگزار شد.

به گزارش <ماوي>، طبق اين پرونده، فردي داخل منزل مسكوني توسط مهاجمان، در محاصره بوده به يكي از آنان با سلاح گرم شليك ميکند. فرد مذكور بر اثر شدت جراحات واردہ ناشي از اصابت گلوله، جان خود را از دست ميدهد. متهم دستگير شده و دادگاه بدوي عمل وي را قتل عمد دانسته و به قصاص محکوم ميکند.

پس از تجدیدنظرخواهي، شعبه ديوان عالي کشور مرجع رسيدگي به اين پرونده ميشود. اين شعبه عمل متهم را قتل عمد ندانسته و صدور حکم قصاص وي را نامتناسب با موازين شرعی و قانوني ارزیابي ميکند و پرونده برای رسيدگي به شعبه همعرض ارسال ميکند. شعبه دادگاه بدوي نيز در رسيدگي به اين پرونده، همانند شعبه دادگاه قبلی عمل متهم را قتل عمد دانسته و حکم به قصاص صادر مي نماید که با تجدیدنظرخواهي دوباره، پرونده با توجه به سبق ارجاع، به شعبه ديوان عالي کشور ارسال شده و شعبه ديوان، راي شعبه دادگاه بدوي را نپذيرفته و پرونده را اصراري تلقی كرده است.

قضات شركت‌کننده در هيئت عمومي ديوان عالي کشور، موضوع پرونده اصراري کيفري ۸۸/۲۱

پس از بحث و بررسی، سرانجام رای شعبه دیوان عالی کشور مبنی بر عدم نبودن قتل را تایید کرده‌اند.

خلاصه جریان پرونده

در تاریخ ۷ مهر ۱۳۸۲ در پی اعلام تلفنی به پاسگاه انتظامی رودآب از توابع شهرستان بم مبنی بر وقوع نزاع بین طایفه‌های <مشکی> و <مهری> در روستای همت‌آباد، فرمانده پاسگاه به اتفاق تعدادی از ماموران برای بررسی صحت و سقم موضوع به آن روستا عزیمت می‌کنند. پس از حضور در محل ملاحظه می‌شود جمعیتی بالغ بر یکصد نفر از طایفه <مشکی> با چوب و چماق دور هم جمع شده‌اند و یک نفر در اثر اصابت گلوله که از منزل شخصی به نام رمضان - مر شلیک شده، مجروح شده است. شخص مجروح پیش از رسیدن ماموران به محل حادثه به بیمارستان بم انتقال می‌یابد و در حین ورود ماموران به محل حادثه یک دستگاه خودروی تویوتا آبی‌رنگ به رانندگی علی- مر به همراه رمضان - مر به محل وارد می‌شوند. در همین زمان عده‌ای از طایفه <مشکی> با چوب و سنگ به آن خودرو حمله‌ور شده و جمعیت توسط ماموران متفرق می‌شوند. سرنشیان خودروی مذکور هم از فرصت استفاده کرده و متواری می‌شوند.

در اثنای رسیدگی به موضوع اطلاع حاصل می‌شود که فرد مجروح در بیمارستان افلاتونیان بم فوت نموده است. در ادامه رسیدگی به موضوع معلوم می‌شود تیراندازی از داخل منزل شخصی به نام رمضان - مر صورت گرفته و قاتل یا قاتلان در منزل مخفی می‌باشند.

پس از حصول اطمینان از مخفی شدن قاتل یا قاتلان در منزل موصوف، ماموران وارد منزل شده و سه نفر به اسمی <علی - مر>، <هادی - ب> و <رسول - ز> را دستگیر می‌کنند. دستگیرشدگان برای انجام تحقیقات و بررسی موضوع به پاسگاه دلالت می‌شوند. همچنین فرد مظنون به قتل دیگری به نام <صغری - مر> بیرون از منزل مذکور شناسایی و دستگیر می‌شود.

در جریان تحقیقات اولیه، <علی - مر> منکر اتهام قتل شده و آن را به <هادی - ب> نسبت داده و اظهار می‌دارد که اسلحه کمری در دست <هادی - ب> بوده و او اقدام به شلیک کرده و حسین - مر (مقتول) را او زده است و اسلحه نیز متعلق به پدر هادی می‌باشد.

<هادی - ب> نیز به هنگام تحقیقات در پاسگاه اظهار می‌دارد: <علی - مر> اسلحه را از دست همسر <رمضان - مر> گرفت و به پشت پنجره رفت. من به او تماس کردم و گفتم نزن؛ اما به

حرفم گوش نکرد و از پشت پنجره به طرف حسین- م شلیک کرد.

<رسول- ز>، دیگر متهم این پرونده نیز بیان می‌کند: در تاریخ مذکور برای معالجه و درمان در رفتگی پایم به منزل رمضان رفتم که حدود ساعت ۱۱ صبح عده‌ای از طایفه <مشکی> به خانه او هجوم آوردند و با پرتاب سنگ اقدام به شکستن شیشه‌های ماشین و خانه او کردند. با آمدن نیروی انتظامی به محل حادثه، نزاع تمام شده و خاتمه یافت؛ اما مجدداً حدود ساعت یک بعد از ظهر، اهالی طایفه <مشکی> به منزل <رمضان - م> حمله‌ور شدند. این اتفاق در حالی رخ داد که <رمضان - م> در منزل نبود. <علی - م> که یک قبضه اسلحه کمرشکن شکاری در دست داشت، به پشت پنجره رفته و اقدام به شلیک یک گلوله کرد که منجر به قتل <حسین - م> شد.

<صغری - ه>، همسر صاحبخانه نیز حین تحقیقات در پاسگاه اظهار می‌دارد: اسلحه در دست <علی - م> بود. من صدای شلیک گلوله را شنیدم. نامبرده داخل منزل اقدام به تیراندازی کرد. من قصد داشتم اسلحه را از او بگیرم؛ اما موفق نشدم. <علی- م> به سینه من زد و من افتادم. او <حسین- م> را زده است و بعد از شلیک گلوله، اسلحه را بیرون برده و مخفی نموده است. اسلحه را <علی - م> آورده بود.

در تاریخ ۸ مهر ۱۳۸۲ نتیجه تحقیقات انجام شده توسط فرمانده پاسگاه انتظامی رودآب شرقی به دادگستری بم ارسال شده و رسیدگی به پرونده به شعبه ۴ دادگاه عمومی بم ارجاع می‌شود. نظریه پژوهشی قانونی بم مبنی بر معاینه جسد مقتول در تاریخ ۸ مهر ۱۳۸۲ واصل و علت تامه مرگ، اصابت ساقمه سلاح به ناحیه سر و گردن و تنه اعلام می‌شود.

<علیرضا - م> در تحقیق مجدد پاسگاه از وی در تاریخ ۸ مهر ۱۳۸۲ این‌گونه بیان کرده است: در پی وقوع درگیری و نزاع میان <حسن- م> و <حمید - ه> در روستای همت‌آباد و شکسته شدن سر <حمید - ه> و میانجیگری برادرش یوسف و جدا کردن آنان از هم‌دیگر، <حسن- م> تصور می‌کند که برادران وی با متهم <علیرضا - م> درگیر شده‌اند. در نتیجه، چند نفر به اسمی <رضا - م>، <محمد - م> و <رمضان- م> را جمع کرده، وارد منزل <علیرضا - م> شده و در غیاب او شیشه‌های جلو و عقب ماشین وی را شکسته و ضبط صوت، تلویزیون و اثاثیه منزلش را تخریب می‌کنند. خواهران صاحبخانه از ترس به منزل عمومی خود <رمضان - م> رفته و به آنجا پناهندۀ می‌شوند. وقتی متهم از نظام‌آباد به منزلش آمده و متوجه موضوع می‌شود، به منزل عمومیش <رمضان - م> می‌رود. در همین اثنا مهاجمان مجدداً به همراه

چند نفر دیگر به منزل <رمضان - م> حمله ور شده و با او درگیر می‌شوند. <رمضان - م> قصد طرح شکایت در پاسگاه انتظامی را داشته؛ اما با خروج وی از منزل مجدداً مهاجمان به منزلش حمله کرده و اقدام به تخریب در و شیشه منزل و ماشین او می‌کنند. مهاجمان همچنین در کوچه ماشین عمومی دیگرش به نام <رضا - م> را تخریب می‌کنند و هنگامی که قصد داشتنند وارد منزل <رمضان - م> شوند و به ناموس وی بی‌احترامی نمایند، <علیرضا - م> در دفاع از خواهران خود و به منظور پراکنده کردن مهاجمان اقدام به شلیک یک گلوله به وسیله تفنگ شکاری کالیبر ۱۲ موجود در خانه عمومیش می‌کند که متاسفانه منجر به مجرح شدن یکی از مهاجمان به نام <حسین - م> می‌شود و به خاطر دفاع از ناموس به تیراندازی اقدام نموده است.

در تاریخ ۱۰ مهر ۱۳۸۳ با مراجعه ماموران به منزل <رمضان - م> یک قبضه سلاح کمرشکن شکاری کالیبر ۱۲ به شماره ۲۹۱۵۳۳ که مطابق اظهارات متهمان قتل با استفاده از آن صورت گرفته، کشف و ضبط شده و مراتب در تاریخ ۱۲ مهر ۱۳۸۳ به دادگستری شهرستان بم اعلام می‌شود. با تحقیق از متهمان در مرجع قضایی و قبول اتهام قتل توسط متهم، در مورد وی قرار بازداشت موقت و درخصوص سایر متهمان قرار وثیقه و کفالت حسب مورد اصدر یافته و دستورهای قضایی لازم برای تحقیق از مهاجمان و اولیای دم نیز صادر می‌شود.

دادگاه در تاریخ ۳ آبان ۱۳۸۳ از والدین مقتول به اسمی <محمد - م> و <فاطمه - م> به عنوان اولیای دم مقتول تحقیق به عمل می‌آورد و هر دو خواهان قصاص قاتل فرزند خود و مجازات <صغری - ه> از حیث قرار دادن اسلحه در اختیار قاتل به عنوان معاونت در قتل می‌شوند. دادگاه پس از انجام تحقیقات تکمیلی و معاینه محل وقوع جرم در تاریخ ۲۶ بهمن ۱۳۸۳ و تشکیل جلسات رسیدگی با حضور متهمان پرونده و اولیای دم مقتول و وکلای آنان، در نهایت طی دادنامه شماره ۱۱۰ آبان ۱۳۸۵ صادر شده از شعبه ۱۰۱ دادگاه عمومی جزایی بم که با احیای دادسراهای جایگزین شعبه چهارم دادگاه عمومی بم شده، متهم <علیرضا - م> را مجرم تشخیص داده و به جرم قتل عمد <حسین - م> با استناد به مواد ۲۰۵، ۲۳۱، ۲۳۲ و ۲۳۳، بند (ب) ماده ۲۰۶ و ماده ۲۵۷ قانون مجازات اسلامی او را به قصاص نفس محکوم می‌کند. در مورد سایر متهمان نیز از حیث مشارکت در نزاع دسته جمعی منجر به قتل و معاونت در قتل حکم مقتضی صادر می‌شود.

با اعتراض محاکوم‌علیه، پرونده به دیوان عالی کشور ارسال شده و در شعبه ۳۲ سابق دیوان مورد رسیدگی قرار می‌گیرد. سرانجام این شعبه دیوان عالی کشور طی دادنامه شماره ۹/۳۲ مورخ ۳۱ فروردین ۱۳۸۷ با این استدلال که متهم در تمامی مراحل تحقیق و جلسات دادگاه منکر قتل عمدي <حسین-م> بوده و اظهار داشته که قصد قتل وي را نداشته و هدف از تیراندازي نيز کشتن کسي نبوده؛ بلکه به قصد تیراندازي هوایي و پراكنده نمودن مهاجمان اقدام به شلیک کرده است و با توجه به مشروح اظهارات افرادي که در محل تیراندازي حضور داشته‌اند و گزارش ماموران نيري انتظامي و کروکي تهيه شده از محل وقوع جرم که حاکي از تهاجم افرادي به منزل محل تیراندازي مي‌باشد، بنابراین اظهارات و دفاعيات متهم به عنوان دفاع اگر چه متناسب با حمله نبوده؛ مقرن به واقع است و حکم قصاص وي به جرم قتل عمد مطابق با موازين شرعی و قانوني نيست. بر اين اساس، در اجرای شق ۴ از بند (ب) ماده ۲۶۵ قانون آيین دادرسي دادگاه‌های عمومي و انقلاب در امور کيفري، راي صادر شده نقض و پرونده برای رسیدگي مجدد به شعبه همعرض ارجاع مي‌شود. به اين ترتيب، رسیدگي به پرونده به شعبه ۱۰۲ دادگاه عمومي جزايری بم ارجاع شده و اين شعبه ضمن صدور دستور تعیين وقت نزديك تر كمتر از يك ماه، مبادرت به اصدار قرار معاينه محل با حضور اولياي دم و متهم و دو مامور مجرب و پژه قتل کرده و قرار بازداشت متهم را تمديد و ابقا مي‌نماید. دادگاه در تاریخ ۵ آذر ۱۳۸۷ با حضور متهم، اولياي دم و وکلي آنان و ماموران مبادرت به اجرای قرار معاينه محل و بازسازی صحنه نموده و متعاقب آن جلسه رسیدگي را تشکيل داده و پس از استماع اظهارات و شکایت اولياي دم و وکيل آنان و دفاعيات متهم و وکيل مدافع وي و اخذ آخرين دفاع از متهم، ختم رسيدگي را اعلام و مبادرت به اصدار دادنامه شماره ۵۱۲ مورخ ۹ آذر ۱۳۸۷ مي‌کند. به موجب اين دادنامه <علييرضا - م> به جرم قتل عمدي <حسین-م> با استناد به بند (ج) ماده ۲۶۶ قانون آيین دادرسي کيفري، بند (ب) ماده ۲۰۶ و مواد ۲۰۵، ۲۳۱، ۲۳۲، ۲۳۳ و ۲۵۷ قانون مجازات اسلامي به قصاص نفس محکوم مي‌شود.

پس از ابلاغ راي به محاکوم‌علیه و وکيل او، در فرجه مقرر قانوني اين حكم مورد اعتراض قرار گرفته و وکيل محاکوم‌علیه درخواست تجدیدنظر در راي صادره را مي‌کند. از اين رو پرونده به دیوان عالی کشور ارسال شده و برای رسیدگي به اعتراض تجدیدنظرخواه به شعبه ۱۶ دیوان عالی کشور ارجاع مي‌شود و اين شعبه به شرح زير اعلام نظر و اتخاذ تصميم مي‌کند:
>با عنایت به محتويات پرونده و مندرجات دادنامه‌های صادر شده، نظر به اين که شعبه ۱۰۲

دادگاه عمومی جزایی شهرستان بم با استدلال و استنباطی مشابه با استدلال شعبه ۱۰۱ دادگاه عمومی جزایی شهرستان بم مبادرت به اصدار دادنامه شماره ۵۱۲ مورخ ۹ آذر ۱۳۸۷ نموده و به موجب آن همانند شعبه ۱۰۱ <علیرضا - مر> را به جرم قتل عمد <حسین - مر> به قصاص نفس محکوم کرده است، این دادنامه نیز واحد همان اشکالهای ذکر شده در دادنامه شماره ۹/۳۲ مورخ ۳۱ فروردین ۱۳۸۷ صادره از شعبه ۲۲ سابق دیوان عالی کشور بوده و به لحاظ مخدوش بودن آن قابل تنفيذ و ابرام نیست. از این‌رو با در نظر گرفتن این که شعبه ۱۰۲ دادگاه عمومی جزایی بم در اصدار حکم قصاص نفس محکوم‌علیه اصرار نموده، پرونده در اجرای بند (ح) ماده ۲۶۶ قانون آیین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب در امور کیفری برای طرح در هیئت عمومی اصراری شعب کیفری به حضور رئیس دیوان عالی کشور ارسال می‌شود.>

شرایط دفاع مشروع که بتواند قاتل را از قصاص معاف کند، در این پرونده موجود نیست

یساقی، عضو معاون شعبه دیوان عالی کشور با بیان این که متهم با قصد به طرف مقتول شلیک کرده و کار او نوعاً کشنده بوده است، گفت: استدلال اصلی شعبه دیوان این است که متهم در مقام دفاع شلیک کرده و اعضاي شعبه دیوان تهاجم مقتول و سایر متهمان را دلیل تیراندازی عنوان کرده‌اند. آنان دفاع را متناسب با حمله ندانسته و بنابراین گفته‌اند که صدور حکم قصاص به جرم قتل عمد مطابق با موازین شرعی و قانونی نیست.

وی با طرح این پرسش که کدام دفاع موجب قصاص نمی‌شود، بیان داشت: در ماده ۶۱ قانون مجازات اسلامی سه شرط برای دفاع مشروع ذکر شده است. نخستین شرط آن است که دفاع با تجاوز و خطر متناسب باشد. در این پرونده، دفاع با تجاوز و خطر متناسب نبوده است؛ زیرا مهاجمان اسلحه در دست نداشته و به قصد کشتن نیامده بودند. دومین شرط این است که عمل ارتکابی بیش از حد لازم نباشد. سومین شرط نیز آن است که توسل به قوای دولتی بدون فوت وقت عملاً ممکن نباشد یا مداخله آنها موثر واقع نشود.

یساقی خاطرنشان کرد: در ماده ۶۲۷ قانون مجازات اسلامی آمده است که دفاع باید متناسب با حمله و خطری باشد که مرتکب را تهدید می‌کرده است و توسل به قوای دولتی یا هر گونه وسیله آسان‌تری برای نجات ممکن نباشد. ماده ۶۲۹ این قانون نیز اشعار داشته است که اگر دفاع متوقف به قتل باشد، مرتکب قتل از مجازات قصاص معاف می‌شود. در مانحن‌فیه دفاع متناسب با تجاوز نبوده است. مهاجمان به تصور این که اهالی خانه یکی از منسوبان آنها را مضروب نموده‌اند و به قصد کتک‌کاری اقدام به تجمع در مقابل منزل مسکونی یاد شده کرده‌اند.

عضو معاون شعبه دیوان عالی کشور با اشاره به این که در مقابل این حمله با عملی کمتر از تیراندازی می‌شد دفاع کرد، بیان داشت: وقتی ماموران پاسگاه به محل حادثه رسیده‌اند مشاهده کرده‌اند که درها بسته بوده و جمعیت نمی‌توانسته وارد منزل شوند و تنها خانه را محاصره کرده‌اند. بنابراین حاضران در آن منزل با بستن درها از تهاجم به خود جلوگیری و خطر قریب‌الوقوع را از خود دور کرده‌اند. پس دفاع با تیراندازی متناسب نبوده است.

وی درخصوص این پرونده توسل به قوای دولتی را ممکن دانست و افزود: در متن گزارش آمده است که عمومی متهم به قتل مجرح شده و خود را به پاسگاه رسانده است. فاصله پاسگاه با محل ۱۰ کیلومتر بوده است. به محض این‌که به پاسگاه اطلاع داده شده، مامورین در محل حضور یافته‌اند. آنان گزارش داده‌اند که وقتی رسیده‌یم یک خودرو آمد از آنجا عبور کند. ما مداخله نموده و جمعیت را پراکنده کردیم و یکی از طرفین منازعه را از دست مهاجمان نجات دادیم. پس می‌توانستند مداخله موثر هم داشته باشند.

یساقی تصريح کرد: هیچ یک از شرایطي که در قوانین جاري جمهوري اسلامي برای دفاع مشروع ذكر شده، در ما نحن فيه موجود نیست. در اين‌گونه موارد که افراد اقدام به دفاع نموده؛ اما تناسب را رعایت نمی‌کنند، اگرچه تصور می‌کنند که باید این‌چنین عمل نمایند، اقدام آنان مصدق دفاع متناسب نیست و نمی‌توان گفت که متهم باید دیه را پرداخت کند. بنابراین رای شعبه دیوان مورد تایید نیست.

مهاجمان به منزل مسکونی هجوم آورده‌اند

حجت‌الاسلام والمسلمین احمدی شاهروdi، مستشار شعبه دیوان عالی کشور، عمل متهم به قتل را دفاع ارزیابی کرد و افزود: محتويات پرونده دلالت بر این دارد که مهاجمان به منزل مسکونی هجوم آورده‌اند. در زمان تهاجم تعدادی زن در آن خانه حضور داشته‌اند. دادگاه‌ها هم ظاهراً به دفاع اذعان دارند. بنابراین در این پرونده نمی‌توان رای دادگاه‌ها مبني بر صدور حکم قصاص را تایید کرد و متهم به قتل را به قصاص محکوم نمود. بنابراین بندۀ رای شعبه دیوان را تایید می‌کنم.

متهم تا محل اصابت تیر به مقتول در حدود دو متر فاصله داشته است ابراهیم ابراهیمی، معاون قضایی دیوان عالی کشور، به گزارش پزشکی قانونی اشاره کرد و گفت: طبق این گزارش، علت مرگ اصابت ساچمه سلاح به ناحیه گردن و سر و تنہ و عوارض ناشی از آن تعیین شده و در شرح صدمات آمده است: در سمت راست صورت و گردن آثار

پارگی به قطر تقریبی چهار تا پنج میلیمتر به شکل پراکنده وجود داشته و آثار جریان خون از گوش راست مشهود بوده است. در معاینه قفسه سینه آثار پارگی‌های متعدد به قطر تقریبی چهار تا پنج میلیمتر دیده می‌شود. همچنین در ناحیه زیر بغل سمت راست و قدام قفسه سینه پارگی مشهود است. این پارگی‌ها احتمالاً مربوط به اصابت ساچمه‌های گلوله می‌باشد. در معاینه شکم آثار ضرب و جرح مشهود نبود. در ناحیه سرشانه راست و بازوی راست آثار پارگی متعدد به قطر تقریبی چهار تا پنج میلیمتر مشهود است. تعداد پارگی‌ها در سر و گردن و زیر بغل و قدام سینه حدوداً ۴۰ عدد می‌باشد. در سایر اندامها آثار ضرب و جرح مشهود نبود.

وی بیان داشت: صبح روز حادثه متهم به قتل با چاقو دو نفر را مضروب نموده که گواهی دکتر و شاهدان محل صحت این ادعا را اثبات می‌کند. ماموران پاسگاه انتظامی به محل حادثه آمده و موضوع را بررسی و صورت جلسه کرده‌اند. والدین مقتول نامه‌ای به دادگاه نوشته‌اند که در آن آمده است: فاصله منزل ما تا منزل قاتل ۵۰ متر است. متهم به قتل جلوی فرزند مقتول ما را که در حال عبور بوده، گرفته و او را با اسلحه به قتل رسانده است. ادعای قاتل که نزاع دسته‌جمعی بوده، کذب محض و دروغ است. بعد از شنیدن صدای گلوله، مردم روستا در محل جمع شدند و فرزندمان را به بیمارستان برده‌اند. بعد از این مرحله، ماموران پاسگاه در محل حضور به هم رسانده و قاتل و دیگر متهمان را دستگیر نموده‌اند که صورت جلسه پاسگاه گواه این مدعای می‌باشد و ادعای دیگر قاتل مبني بر این‌که دفاع مشروع نموده، کذب است.

ابراهیمی به قسمت دیگری از این پرونده اشاره کرد و بیان داشت: گزارش ماموران حاکی است وقتی به محل رسیده‌اند سه نفر را در منزل محل شلیک گلوله دستگیر کرده‌اند. یکی از دستگیرشدگان <علی-ب> می‌باشد که از محل دیگری به این خانه آمده است. هنگام آمدن هم سلاح پدرش را برداشته و با خود به این خانه آورده است. سلاحی که متهم به قتل با آن تیراندازی کرده، متعلق به پدر <علی-ب> می‌باشد.

وی به دیگر زوایای بیان نشده این پرونده اشاره کرد و گفت: متهم تا محل اصابت تیر به مقتول حدود دو متر فاصله داشته و مقتول بر پشت بام طویله رو به پنجره ایستاده بوده که مورد اصابت گلوله واقع شده است. اولین ماموری که به محل حادثه پس از وقوع قتل رفته، اظهار داشته است مقتول بالای پشت بام طویله مشرف به پنجره داخل منزل رفته و از آن پنجره به وی شلیک شده است. مقدار کمی خون روی پشت بام طویله مشاهده شده و جسد بعداً به پایین منتقل

شده است.

تیراندازی در جهت مخالف تجمع افراد بوده است

حجت الاسلام والمسلمین اکبر فیض عین الدین، عضو معاون شعبه دیوان عالی کشور با بیان این که متهم از ترس تهاجم افراد به مقتول شلیک کرده، اظهار داشت: متهم به قتل به تصور این که مقتول از پشت بام طویله قصد ورود به منزل را دارد، برای ترساندن طرفهای مهاجم تیراندازی کرده و اتفاقاً گلوله به مقتول اصابت کرده و محل افتادن جنازه مقتول هم پشت همان بام بوده، نه آنجایی که والدین مقتول گفته‌اند. گفته آنان با محتویات پرونده منطبق نیست. وی با اشاره به این که تیراندازی به سوی مردمی که در یک نقطه جمع شده بودند صورت نگرفته است، گفت: تیراندازی در جهت مخالف تجمع افراد بوده و به پشت بام شلیک شده و به مقتول اصابت کرده و منجر به فوت او شده است.

متهم به طور اتفاقی به مقتول شلیک نکرده است

حجت الاسلام والمسلمین داودی مازندرانی، مستشار شعبه دیوان عالی کشور نیز با بیان این که متهم به طور اتفاقی به مقتول شلیک نکرده است، گفت: دو نفر از افرادی که حامی متهم به قتل بودند، هر دو اصرار بر این داشته اند که ما هر چه خواستیم سلاح را از او بگیریم، قبول نکرد و حتی به سینه یکی از آنان زده است. سپس به طرف مقتول آگاهانه و از روی قصد شلیک کرده است. بنابراین رای دادگاه‌های بدوي مبني بر صدور قصاص را قبول دارم، رای هیئت عمومی شعب کیفری دیوان عالی کشور

ردیف: ۸۸/۲۱

رای شماره: ۳-۱۴/۲/۱۳۸۹

با توجه به محتویات پرونده و امعان نظر در کیفیت وقوع حادثه و اصابت تیر به مقتول اعتراض تجدیدنظرخواه نسبت به رای تجدیدنظرخواسته موجه بوده و رای مذبور مخدوش می‌باشد؛ زیرا که قصاص نفس، مجازات قتل عمدی است و بزه قتل عمدی، هنگامی تحقیق پیدا می‌کند که مرتكب قاصد در عمل باشد و یا قصد نتیجه را داشته و نتیجه هم حاصل شده باشد. با عنایت بر این که متهم (علیرضا- مر) در کلیه مراحل رسیدگی، منکر عمدی بودن قتل شده و در دفاع از خود اظهار داشته که در موقع تیراندازی کسی را هدف قرار نداده و قصد کشتن کسی را نداشته؛ بلکه به قصد تیراندازی هوابی، جهت پراکنده نمودن مهاجمین یک تیر شلیک نموده و اصابت گلوله منتهی به فوت مرحوم حسین- مر اتفاقی و غیرارادی بوده است و در پرونده نیز

دلیل کافی بر احراز علم و یقین بر عمدی بودن قتل انتسابی به او (متهم موصوف) مشهود نمیباشد، علیهذا دادنامه تجدیدنظرخواسته به شماره ۵۱۲ مورخ ۹ آذر ۱۳۸۷ صادره از شعبه ۱۰۲ دادگاه عمومی جزایی بم، به اکثریت آرا نقض و پرونده در اجرای بند (ج) ماده ۲۶۶ قانون آیین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب در امور کیفری به دادگاه همعرض شعبه صادرکننده رای منقض ارجاع میگردد تا با توجه به استدلال هیئت عمومی دیوان عالی کشور رای مقتضی صادر نمایند.

نظیره دادستان کل کشور حجت الاسلام والمسلمین محسنی اژه‌ای، دادستان کل کشور، به شرح زیر نظیره خود را درخصوص پرونده اصراری ردیف ۸۸/۲۱ اعلام کرد:

"احمد - ه< با خانواده مشکی روز قبل از حادثه نزاع میکند. خانواده مشکی به تصور این که منشا نزاع <علیرضا - مر> بوده، روز حادثه به منزل وی هجوم برده و در غیاب نامبرده مبادرت به تخریب لوازم منزل و خودروی او میکنند. البته در تحقیقات مشخص نیست که به اعضا خانواده <علیرضا - مر> هم آسیب رسیده است یا خیر و اساساً تعرضی شده است یا خیر. خانواده <علیرضا - مر> به منزل عمومی خود میروند. علی‌الظاهر خانواده مشکی میفهمند که <علیرضا - مر> در منزل نیست و به اتفاق خانواده‌اش به منزل عمومی خود رفته است. بنابراین قبل از ظهر جمع میشوند و مبادرت به سنگپرانی به سمت منزل عمومی <علیرضا - مر> میکنند. پاسگاه مطلع میشود و گزارشی تهیه میکند و افراد را متفرق میسازد. در حال حاضر در پرونده دو گزارش موجود است که اگر دقت نشود، شاید تصور شود هر دو گزارش مربوط به یک زمان است. در گزارش اول خانواده <رمضان - مر> از <علی> و <حسین - مر> و چند نفر دیگر به اتهام ضرب و جرح و تخریب اموال شکایت میکنند. در این گزارش، همسایه‌ای هم مراجعته میکند و درخصوص شرارت متهمان و این که قبلاً نیز منزل وی را مورد حمله و تخریب قرار داده‌اند، شهادت میدهد.

"رمضان - مر> که از ناحیه سر دچار شکستگی شده، برای تعقیب شکایت خود به پاسگاه مراجعته میکند. البته دقیقاً مشخص نیست چه اقدامی را انجام داده است.

دوباره تعدادی از اعضا خانواده <مشکی> بعد از ظهر جمع میشوند و به سوی منزل <علیرضا - مر> رفته و سنگپرانی میکنند. در مورد این که این افراد فحاشی کرده‌اند یا خیر،

توضیحی داده نشده است. منزل رمضان - م دونبیش است با حیاطی وسیع و ساختمان خانه از سه طرف در حیاط قرار گرفته است. در گزارش همچنین مشخص نیست افرادی که در کوچه تجمع کرده‌اند چند نفر بوده‌اند.

افراد در قسمت هال خانه که نسبتاً بزرگ است، تجمع می‌کنند. این هال دارای پنجره است؛ البته پنجره به گونه‌ای قرار گرفته که به هیچ کدام از کوچه‌های مجاور منزل دید کافی ندارد. افرادی که جلوی منزل تجمع کرده‌اند، تعدادشان مشخص نیست؛ اما بعد از تیراندازی و اعلام کشته شدن یک نفر مردم جمع می‌شوند و تعداد آنان صد نفر اعلام شده است. ساعت دقیق تیراندازی مشخص نیست؛ اما پاسگاه در ساعت ۲ بعدازظهر یا نزدیک به ۲ در محل حاضر شده و مجروح هم در حال حمل به بیمارستان بوده است. <علیرضا - م> اعلام نموده <حسین - م> سرکرده افرادی بوده که به منزل وی و عموبیش حمله کرده‌اند. حاضران در منزل اتفاق نظر دارند که وی <حسین - م> را نشانه گرفته و تیراندازی کرده است.

- در قسمت شمالی منزل خانه‌ای مخربه قرار دارد که سقف طویله آن متصل به خانه <علیرضا - م> است. <حسین - م> روی بام این طویله بوده؛ اما مشخص نیست هدفش از رفتن روی بام چه بوده است. آیا می‌خواسته از پشت وارد منزل شود؟ قصد غافلگیری داشته؟ یا این که تصادفی آنجا بوده؟ اما احتمال اول بیشتر متبادر به ذهن می‌شود. <حسین - م> زمانی که بالای سقف طویله بوده توسط <علیرضا - م> مورد هدف قرار گرفته و مشخص نیست اسلحه داخل منزل بوده و استفاده کرده یا از خارج منزل اسلحه به داخل منتقل شده است.

همچنین مشخص نیست ارتفاع پنجره آیا از قسمت پایین پنجره تا کف راهرو ۱/۷۰ سانتی‌متر است یا از پنجره تا سقف این ارتفاع را دارد. اندازه قد <علیرضا - م> هم مشخص نیست و این که آیا از وسیله‌ای برای زیریابی استفاده کرده است یا خیر. اینها سوالاتی است که پاسخ آنها در روشن شدن ماهیت قضیه موثر است.

همکاران در شعبه دیوان عالی کشور چنانچه نقایص تحقیقاتی پرونده را در زمان بررسی به محکم متذکر می‌شدند، شاید لازم به تشکیل این جلسه نبود. در بسیاری از موارد نسبت به حکم موضوع اشکالی نداریم؛ اما به لحاظ وجود نقایص تحقیقاتی که بعضًا اشاره شد، تطبیق حکم با موضوع واقعاً مشکل است. اگر دفاع باشد حکم آن روشن است و مشکلی در تصمیم‌گیری نداریم. اگر به نقایص مورد اشاره توجه شده و همه یا بخشی از آنها رفع می‌شد مشخص می‌گردید دفاع بوده یا نه؟ اما با توجه به این که ضرورتاً باید اظهارنظر کرد و در

مرحله‌اي نيستيم که تحقیقات را ادامه داده و نقایص را رفع کنیم و با عنایت به محتویات پرونده، موضوع دفاع محرر نیست و این جانب در نتیجه با آرای محاکم بدوي موافقم و رای ایشان را تایید می‌کنم